

روند تغییرات هفت ساله در الگوی انتخاب روش‌های پیشگیری از

بارداری در جمعیت روستایی بابل (۷۹-۱۳۷۳)

دکتر کریم‌ا. حاجیان^۱، دکتر نساء اصنافی^۲، دکتر فاطمه ملانیا جلودار^۳

چکیده

مقدمه و هدف: میزان استفاده از روش‌های پیشگیری از بارداری یکی از معیارهای مهم در ارزشیابی عملکرد زنان واجد شرایط نسبت به برنامه تنظیم خانواده می‌باشد. این مطالعه با هدف مقایسه الگوی تغییرات هفت ساله در استفاده از روش‌های پیشگیری از بارداری در جمعیت روستایی بابل می‌باشد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه براساس اطلاعات موجود از پرونده و دفاتر تنظیم خانواده طی سال‌های ۷۹-۱۳۷۳ و با نمونه‌ای از ۴۰۰ نفر از هر سال از زنان ۱۵-۴۹ ساله واجد شرایط برنامه تنظیم خانواده در جمعیت روستایی تحت پوشش مرکز بهداشتی- درمانی منطقه پایین کتاب بابل انجام گردید و در کل ۲۸۰۰ پرونده در طی هفت سال مورد ارزیابی قرار گرفت. اطلاعات مربوط به نوع استفاده از روش‌های پیشگیری از بارداری از دفاتر و پرونده‌ها استخراج گردید و با استفاده از آزمون Z و کای دو روند تغییرات مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که در طی روند هفت‌ساله تغییرات قابل ملاحظه‌ای وجود داشت. طی روند هفت ساله، توبکتومی از ۲۶/۲ درصد به ۳۶/۷ درصد افزایش معنی‌داری داشته و کاندوم از ۳ درصد به ۷/۵ درصد و IUD از ۵ درصد به ۸/۵ درصد افزایش داشته است. در حالی که بدون جلوگیری از ۲۷/۵ درصد سال ۱۳۷۳ به ۴/۷ درصد در سال ۱۳۷۹ کاهش معنی‌دار داشت ولی تغییرات معنی‌داری در میزان استفاده از قرص (از ۱۷/۵ درصد به ۱۸ درصد) و روش منقطع (از ۱۸/۵ درصد به ۲۰ درصد) در طی ۷ سال مشاهده نشد.

نتیجه‌گیری: میزان استفاده از روش‌های مطمئن پیشگیری از بارداری در طی روند هفت ساله افزایش معنی‌دار داشته و کاهش قابل ملاحظه‌ای در روش بدون جلوگیری رخ داد. با وجود این، هنوز استفاده‌کنندگان روش منقطع نسبتاً زیاد بوده و به دلیل غیرمطمئن بودن آن، آموزش لازم جهت سوق دادن آنها به روش‌های مدرن ضروری می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: تنظیم خانواده، روش‌های پیشگیری از بارداری، روند تغییرات

۱ - دانشیار گروه پزشکی اجتماعی دانشگاه علوم پزشکی بابل، آدرس: دانشگاه علوم پزشکی بابل، گروه پزشکی اجتماعی و بهداشت

نمابر: ۰۱۱۱-۲۲۲۹۹۳۶، E.mail: drhajian@yahoo.com

۲ - استادیار گروه زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی بابل

۳ - پزشک عمومی